

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

ДОКЛАД

Относно: Доклад за дейността на омбудсмана на Република България през 2018г., № 939-02-3, внесен от Омбудсмана на Република България на 29.03.2018 г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика, на свое редовно заседание, проведено на 10 април 2019г., разгледа и обсъди Доклад за дейността на омбудсмана на Република България през 2018г.

На заседанието присъстваха г-жа Мая Манолова – омбудсман на Република България, доц. Диана Ковачева – зам.омбудсман, Хюсеин Исмаил – началник отдел „Права на хората с увреждания и дискриминация“ и експерти от администрацията на омбудсмана, представители на неправителствени организации.

Докладът беше представен от госпожа Мая Манолова. Тя започна отчитане на дейността си с представяне на приоритетите, които омбудсмана и неговата администрацията са имали през 2018 г., а именно - защита на правата на хората с увреждания, защита на трудовите права на работници и служители, защита правата гражданите от злоупотребите на монополите, защита на правата на децата. Госпожа Манолова представи изчерпателно всички кампании, които са били организирани и проведени през изминалата година.

Докладът съдържа информация за постъпилите жалби и сигнали , които са 12890, както и за броя граждани, потърсили помощта и получили съдействие от омбудсмана-36892, приетите и консултирани граждани в приемна на омбудсмана са 6935, дадени консултации и направени справки по телефона-12001. Организирани са 54 изнесени приемни, направени са 4 мобилни приемни във влакове. Броят на финализираните жалби е 12700. Посетени са 139 населени места, направени са 30 „кръгли маси“. В доклада се изтъква, че в годините омбудсманът се утвърждава като важен фактор за защита правата на човека и основните свободи на гражданите в България.

В раздела „Права на хората с увреждания“ .През 2018 г. са постъпили 1989 жалби и сигнали свързани с нарушаване на социални права. Най-голям е делът на тези, свързани със социални услуги и лична мобилност, както и със социално-икономическата защита на гражданите. Има увеличение на броя на жалбите по нарушение на политически и граждански права, правото на достъпна среда и правото на заетост.

2018 г. е изключително бурна година за хората с увреждания в България, белязана от протестните действия на хората с увреждания, техните организации и семейства. Считаюки, че каузата на майките на децата/лицата с увреждания е справедлива Омбудсманът през цялата година подкрепя протестиращите и поставя изпълнението на техните искания в приоритет на институцията.

Резултатите от съвместните действия на Омбудсмана и представителите на хората с увреждания са приемането на Закона за хората с увреждания и Закона за

личната помощ. Не по маловажен за цялостната реформа на политиките за хората с увреждания е и приетия Закон за социалните услуги.

Препоръките на Омбудсмана в тази област са: да се осигури механизъм, чрез който да се гарантира, че месечната финансова подкрепа ще се изплаща вече в рамките на месеца, за който се отпуска; да бъде гарантирано правилното тълкуване и прилагане на § 6 и § 7 от ПРЗ на ЗХУ от социалните служби, като новата финансова подкрепа се отпуска служебно, без подаване на заявление-декларация на всички граждани с увреждания, които са подпомагани с месечни добавки за социална интеграция по отменения Закон за интеграция на хората с увреждания и/или със социални пенсии за инвалидност по § 22 от ПРЗ на КСО; да бъдат взети мерки за информиране на общините относно изискванията на § 4, ал.3 от ПРЗ на ЗЛП като хората с увреждания продължават да получават необходимата им асистентска подкрепа до 1 септември 2019 г., когато ще започне предоставянето и финансирането на личната помощ.

В раздела „Социални права“ през 2018 г. в защита на своите социални права гражданите търсят съдействие основно за изплащане на дължими трудови възнаграждения, оказване на социална подкрепа и получаване на финансови средства, намиране на работа. В тази връзка са постъпили 1989 жалби. Най-голям е делът на жалбите и сигналите за нарушения в областта на трудовите права и заетостта, следван от оплаквания за нарушени права в областта на социалното осигуряване и обезщетения. Към тази група са жалбите за: неизпълнения на постановени съдебни решения за изплащане на трудови възнаграждения и обезщетения от работодатели; невнасяне на осигуровки в ДОО, след възстановяване на работа при неправомерно уволнение; некоректно отношение от служители в звена на НОИ, НАП, АСП, ИА ГИТ, АЗ.

В областта на трудовата заетост гражданите поставят въпроси, свързани със: затруднения в трудовата им реализация; откази от работодателите да наемат на работа хора с експертно решение на ТЕЛК, хора в предпензионна възраст, или с липса на опит. Особено притеснителни са жалбите на граждани в пенсионна възраст, които нямат необходимия осигурителен стаж за получаване на пенсия и срещат затруднения при намиране на работа. Срещат откази от страна на работодателите да ги наемат на работа освен заради възрастта, но и поради здравословните им проблеми. Тези хора остават без доходи и здравноосигурителни права.

През изминалата 2018 г. в областта на социалното осигуряване и обезщетенията постъпват 559 жалби, като търсеното съдействие е за: признаване на осигурителни права за периоди, в които не са осигурявани от техни бивши или настоящи работодатели, или не е декларирана дължимост на осигурителни вноски; получени откази за отпускане на парични обезщетения за безработица; отказано или неправилно изчислено обезщетение за бременност, раждане или отглеждане на дете до 2-годишна възраст.

По отношение на правото на пенсия като част от правото на социално осигуряване през 2018 г. в институцията на омбудсмана са постъпили 486 жалби и сигнали като голяма част от тях са свързани основно с ниския размер на пенсиите, ограничаване на пенсиите с максимален праг, преизчисляване размера на пенсиите, осъвременяване на пенсиите във всички области на материалния и духовен живот на

средно европейско ниво и др. Докладът сочи, че е необходимо продължаване на реформата в пенсионното законодателство след широко обществено обсъждане.

Докладът съдържа препоръки на омбудсмана за: да се разгледа възможността за отпадане тавана на пенсиите с отмяна на §6, ал.1 от ПРЗ на КСО, да се разгледа възможността за приемане на Закон за възрастните хора, да се потърсят механизми за ускоряване на процедурата при изплащане парично обезщетение за безработица на хора, работили в чужбина и др.

В проведената дискусия взеха участие народните представители Светлана Ангелова, д-р Поповски, Хасан Адемов. Те изразиха задоволството си от представения доклад и поздравиха омбудсмана за добре свършената работа през годината, за доброто взаимодействие с КТСДП, за добрите решения свързани с пакета закони за хората с увреждания. Беше направена препоръка от д-р Адемов към госпожа Манолова при възникване на колосални въпроси-каузи в сферата на социалната политика да се правят неформални заседания.

След приключване на обсъждането и проведеното гласуване с резултати:
13 гласа „за“, без гласове „въздържал се“, и без гласове „против“.

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да приеме Доклада за дейността на омбудсмана на Република България през 2018 г., № 939-02-3, внесен от Омбудсмана на Република България на 29.03.2019 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ